

Malmö högskola
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Maria Södling
08-563 085 78
Maria.Sodling@hsv.se
BESLUT

2010-06-29
Reg.nr 641-1389-10

Beslut om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå inom området migration

Högskoleverket beslutar att inte ge Malmö högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området migration.

Ansökan och ärendets hantering

Malmö högskola har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom området migration. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande sakkunniga: professor Annika Rabo, Stockholms universitet, docent Camilla Orjuela, Göteborgs universitet och fil. dr. Michael Schulz, Göteborgs universitet. Professor Christina Ullenius har medverkat som moderator. Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer med representanter för högskolan vid en hearing i Stockholm den 4 maj 2010. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de bedömningsgrunder som Högskoleverket har utarbetat. De sakkunnigas bedömning är att högskolan ska beviljas tillstånd att ge examina på forskarnivå inom området migration.

Högskoleverket instämmer dock inte i denna bedömning. Av bedömargruppens utlåtande framgår att handledargruppens publikationsnivå är ojämn och innehåller relativt få internationella publikationer granskade med peer review. Mot denna bakgrund anser Högskoleverket att kvaliteten och omfattningen av forskningen inom området ännu inte ger tillräckliga förutsättningar för att utfärda examina på forskarnivå.

Beslut

Högskoleverket beslutar att inte ge Malmö högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området migration.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Anders Flodström efter föredragning av utredaren Maria Södling i närvaro av huvudsekreteraren Lena Adamson, pressekreteraren Kristin Lindqvist och avdelningschefen Magnus Hjort. I ärendets beredning har även utredaren Pär Brännström medverkat.

Anders Flodström

Maria Södling

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
De sakkunniga

Utlåtande för ansökan om tillstånd att examinera på forskarnivå inom området migration, Malmö högskola

Område: migration

Ingående forskarutbildningsämne där utbildning initialt kommer att anordnas: internationell migration och etniska relationer (IMER)

Område för examenstillstånd

IMER är undervisningsämne på grundnivå och avancerad nivå vid Malmö högskola sedan 1997 och det finns en mångårig erfarenhet och kompetens i ämnet. Bedömaregruppen vill understryka att forskning om migration och etniska relationer har stor relevans både vetenskapligt och för samhället. Migrationsområdet är ett av Malmö högskolas profiler och IMER-frågor har varit viktiga för hela högskolans uppbyggnad. Förutom institutionen IMER finns forskningsinstitutet MIM (Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare) där en gästprofessur, en forskarassistentanställning och en doktorandanställning finansieras av Malmö stad – ett av flera konstruktiva initiativ där högskolan samverkar med det omgivande samhället. Med en forskarutbildning i IMER skulle Malmö högskola kunna axla ett nationellt ansvar för utvecklingen av detta forskningsfält i Sverige. Även om forskning om IMER-frågor bedrivs på andra håll i Sverige blir Malmö högskola ensamma om en forskarutbildning i ämnet.

IMER är ett internationellt etablerat mång-, fler- eller tvärvetenskapligt forskningsfält. Migrationsforskning förekommer internationellt både med och utan forskning om etniska relationer och etnicitet. Bedömaregruppen fann viss oklarhet rörande högskolans syn på relationen mellan området migration och forskarutbildningsämnet IMER. Operativt ansvariga och handledare argumenterade dock väl för att använda det inarbetade namnet IMER för forskarutbildningsämnet samt för sin syn på ämnets möjliga utveckling.

Vid Malmö högskola har hittills främst bedrivits undervisning och forskning om integrationsfrågor i Sverige och Malmöområdet. Denna inriktning kan behöva kompletteras med andra teman för att utveckla hela forskningsområdet. Bedömaregruppen vill till exempel framhålla vikten av forskning om orsaker till migration, etniska relationer och flyktingskap i andra miljöer inom och utanför Europa, migrationens inverkan på ekonomi och politik i ”sändarländerna” samt transnationella relationer. Vid Malmö högskola finns vidare ett flertal miljöer med koppling till migrationsområdet som med en tydligare strategi skulle kunna användas för att ytterligare stärka migrationsområdet. Högskolan behöver därför än mer utveckla samarbeten över institutionsgränserna. Dessutom måste den framtida arbetsmarknaden och möjligheten till rörlighet mellan olika lärosäten för doktorerade inom ämnet beaktas.

Bedömaregruppen anser sammanfattningsvis att området migration och forskarutbildningsämnet IMER är ett stort och internationellt viktigt fält med stor samhällsrelevans. Gruppen anser att områdets omfattning är rimlig och väl avgränsad och att det finns goda möjligheter att utveckla området vidare. Dessutom utgör området en av högskolans profiler. Området inbegriper på ett rimligt sätt det föreslagna forskarutbildningsämnet IMER.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att högskolans argumentation för området för examenstillstånd är tillfredsställande.

Högskolans kvalitetsarbete

Högskolan har tagit fram en övergripande handlingsplan för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas där det tydligt anges att utbildningen ska utvärderas kontinuerligt samt ha en tydlig forskningsanknytning. Vare sig i ansökan eller under hearingen framkom dock tydliga detaljer beträffande delegationsordningen för detta arbete. Men handlingsplanen förefaller rimlig då varje nivå har ambitionen att ta sitt ansvar för att säkerställa att kvalitetsarbetet följs upp.

En allmän studieplan för IMER-ämnet finns, även om det inte är angivet vilka tematiska kurser som ska ges av institutionen. Fakulteten kommer dock att inrätta några gemensamma forskarutbildningskurser.

Planer finns att från halvårsskiftet 2010 inrätta fakultetsnämnder istället för områdesstyrelser. Högskolan kommer också att inrätta ett beredande organ – en forsknings- och forskarutbildningsnämnd – vars primära uppgift är att bereda frågor om forskning och forskarutbildning. Detta organ följer även upp att antagningen av doktorander görs på ett adekvat sätt. Forsknings- och forskarutbildningsnämnden har också till uppgift att granska kvalitetsarbetet samt till fakulteten kunna föreslå inrättande, liksom avvecklande, av forskarutbildningsämnen. En operativt övergripande ansvarig ska också finnas för varje forskarutbildningsämne. På institutionsnivå inrättas handledarkollegium som bland annat arbetar med kvalitetsfrågor.

Sammantaget kan sägas att Malmö högskola har rimliga planer för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas. Struktur och ansvarsfördelning från högsta ledning ner till den enskilda operativt ansvariga liknar den vid de flesta större universitet. Resurser är avsatta för att kunna genomföra detta arbete på ett genomgripande och effektivt sätt.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att högskolans kvalitetsarbete är tillfredsställande.

Forskarutbildningsmiljö

Malmö har redan skapat en viss miljö genom den forskarutbildning för doktorander antagna vid Malmö högskola som bedrivs i samarbete med Linköpings universitet campus Norrköping vid tema etnicitet (nuvarande REMESO). Det finns alltså redan ett aktivt forskarseminarium i IMER-ämnet, där minst 15–20 doktorander, forskare och lärare tillsammans med gästprofessorn vid MIM deltar. Förutom dessa seminarier (runt var 14 dag) träffas doktorander och handledare i en seminarierie där det läggs fram egna PM, kapitel och utkast. Denna ordning ska fortsätta om högskolan får egen examensrätt. Doktoranderna förväntas delta i minst 60 procent av seminarierna som ges under utbildningsperioden. Vi menar att seminarierna bidrar till en kvalitetssäkring av utbildningen.

Forskarutbildningsmiljön gynnas också avsevärt av MIM:s gästprofessur (som finansieras av Malmö stad). Denna gäst deltar aktivt i forskarseminariet och i doktorandkurser. Sedan inrättandet av gästprofessuren 1999 har 20 internationellt erkända forskare vistats vid Malmö

högskola och bidragit till att stärka banden mellan migrationsforskare i Malmö och andra forskningsmiljöer. Denna internationalisering gynnar naturligtvis också doktoranderna.

Vid hearingen underströk doktorandrepresentanterna att de ser Malmö högskola, snarare än Linköpings universitet, som sin intellektuella hemvist. Det förefaller finnas en hög grad av närhet mellan forskare och doktorander där många informella möten också bidrar till en bra forskarutbildningsmiljö. Samarbetet med Linköpings universitet medför ett antal problem för doktoranderna, framför allt vad gäller studentinflytande. Ett tillstånd för Malmö högskola att utfärda examen på forskarutbildningsnivå skulle således förbättra situationen för doktoranderna.

Doktoranden har rätt till 85 klocktimmars handledning under ett läsår fördelat mellan handledare ett och två. Tillsammans med doktoranden ska handledarna ta fram en individuell studieplan för doktoranden. Minst en gång per år ska en översyn göras. Ansökan var något oklar vad gäller möjligheten att anta tillräckligt många doktorander för att uppnå en levande miljö. Men givet integrationen mellan doktorander och forskare/handledare och givet att IMER redan i praktiken bedriver en fungerande forskarutbildning med sex antagna doktorander, bedömer vi att även ett antal doktorander under HSV:s riktmärke (15 i systemet) kan anses tillräckligt för att få en rimlig och tillfredsställande forskarutbildningsmiljö.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att forskarutbildningsmiljön är tillfredsställande.

Handledarresurser

Forskarutbildningsmiljön utgörs av såväl IMER som forskningsinstitutet MIM som ligger i nära anslutning till varandra. Antalet handledare inom IMER är minst tio docentkompetenta (varav två professorer och en tredje är på väg att tillsättas). Man har även angett potentiella handledare som är verksamma vid andra institutioner. Kvantitativt ser således bedömargruppen att högskolan har en tillräckligt stor grupp handledare. Vi bedömer att handledarna har tillräcklig och relevant pedagogisk kompetens, erfarenhet av doktorandhandledning samt av samarbete med andra lärare, såväl inom den egna högskolan som utanför. Även högskolans planer för att säkerställa god kvalitet i handledningsarbetet är tillfredsställande.

Handledargruppens publikationsnivå är dock ganska ojämn. Några handledare har omfattande publikationer, men andra är betydligt svagare vad gäller publicering. En mycket stor del av publikationerna är författade på svenska och har framförallt handlat om olika aspekter av integration av migranter i Sverige och Malmöområdet. Bedömargruppen förvånas över relativt få internationella publikationer och få exempel på *peer review*-förfarande. Handledarna har mycket goda förutsättningar att bedriva forskning, då ambitionen vid Malmö högskola är att alla lektorer, docenter och professorer ska ha minst 50 procent forskning i sin tjänst. Vid hearingen med de operativt ansvariga framkom att man var medvetna om sitt historiskt relativt smala fokus och att forskningsresultaten inte sprids internationellt i tillräcklig omfattning. En ny publiceringsstrategi är under utveckling. Det finns också en medvetenhet om att doktoranderna bör uppmuntras till internationell publicering. Bland annat diskuteras sammanläggningsavhandlingar som ett sätt att uppnå

detta. Sakkunniga vill därför understryka behovet av att utveckla handledarnas forskning för att nå en ökad bredd inom området IMER bland annat genom mer komparativa ansatser, samt för att öka spridningen av forskningsresultaten.

Sammanfattningsvis anser bedömaregruppen att handledarresurserna är tillfredsställande.

Ekonomi

Den planerade forskarutbildningen ska finansieras av fakultetsanslag, externa forskningsmedel samt av medel från Malmö stad. Underlaget i ansökan vad gäller resursläget var dock bristande. Även vid hearingen var universitetsledningen och fakultetsledningen otydliga på denna punkt. Först när samtal fördes med operativt ansvariga kunde bedömaregruppen få mer klarhet i principerna för hur man ämnar fördela resurserna inom utbildningens olika sektorer: handledning, kurser, forskning för handledarna med mera. Det är i huvudsak de interna anslagen (fakultetsanslaget) som ska användas för att genomföra själva utbildningen. Externa forskningsmedel är en osäkrare finansieringskälla, men givet det kontinuerliga inflödet av externa forskningsmedel är det rimligt att utgå ifrån att detta också i framtiden kommer att utgöra en viktig del av de ekonomiska resurserna. Malmö stad finansierar, som nämnts ovan, förutom gästprofessorn vid MIM också en forskarassistent och en doktorandtjänst, vilket väsentligt stärker forskningsmiljön. Den långsiktiga finansieringen från Malmö stad för detta ändamål (minst tio år framöver) bidrar till att skapa en mer säker och långsiktig finansieringsstruktur.

Sammanfattningsvis anser bedömaregruppen att ekonomin är tillfredsställande.

Infrastruktur

Den infrastruktur som Malmö högskola erbjuder doktorander bedöms som god. Vid hearingen med doktoranderna framkom att infrastrukturen är av hög klass; det finns bibliotek, arbetsplats, dator, gemensamma träffpunkter, matsal med mera. Således har Malmö högskola sedan länge en fungerande infrastruktur och inget tyder på att detta skulle försämrans under de kommande åren.

Sammanfattningsvis anser bedömaregruppen att infrastrukturen är tillfredsställande.

Sammanfattande bedömning och förslag till beslut

Inom området migration utgör IMER ett både angeläget och internationellt etablerat forskningsämne, där Malmö högskola spelar en viktig roll i Sverige. Vidare finns i praktiken redan en fungerande forskarutbildning vid IMER genom avtal med Linköpings universitet. IMER utgör också en av Malmö högskolas viktigaste profiler vilket borgar för högskolans uppslutning kring IMER som forskarutbildningsämne.

Ansökan var dock i flera avseenden otydlig och enbart via hearingen kunde vissa frågor redas ut. De huvudsakliga problemen hänger främst samman med det relativt smala forskningsfokus som handledargruppen hittills har haft, med ett fokus på Malmö och Sverige i integrationsfrågor, när området migration liksom forskarutbildningsämnet är betydligt bredare. Således krävs en ansträngning för att bredda kompetensen och utveckla mer

komparativa forskningsansatser, men också se till att forskningen når ut till det internationella forskningssamhället genom en effektivare publiceringsstrategi. Bedömargruppen anser dock att området har en tillfredsställande omfattning och avgränsning. Likaledes bedömer gruppen att forskarna själva redan har påbörjat en utveckling av forskningsbredden och puliceringsstrategin. Kompetensen hos handledarna är tillfredsställande. Vad gäller kvalitetsarbetet, forskarutbildningsmiljön, handledningsresurserna, resurssatsningen och infrastrukturen är dessa rimliga och tillfredsställande.

Bedömargruppen föreslår att Högskoleverket ger Malmö högskola tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom området migration.